

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Jugoslovanski sejem blaga za široko potrošnjo v Kranju

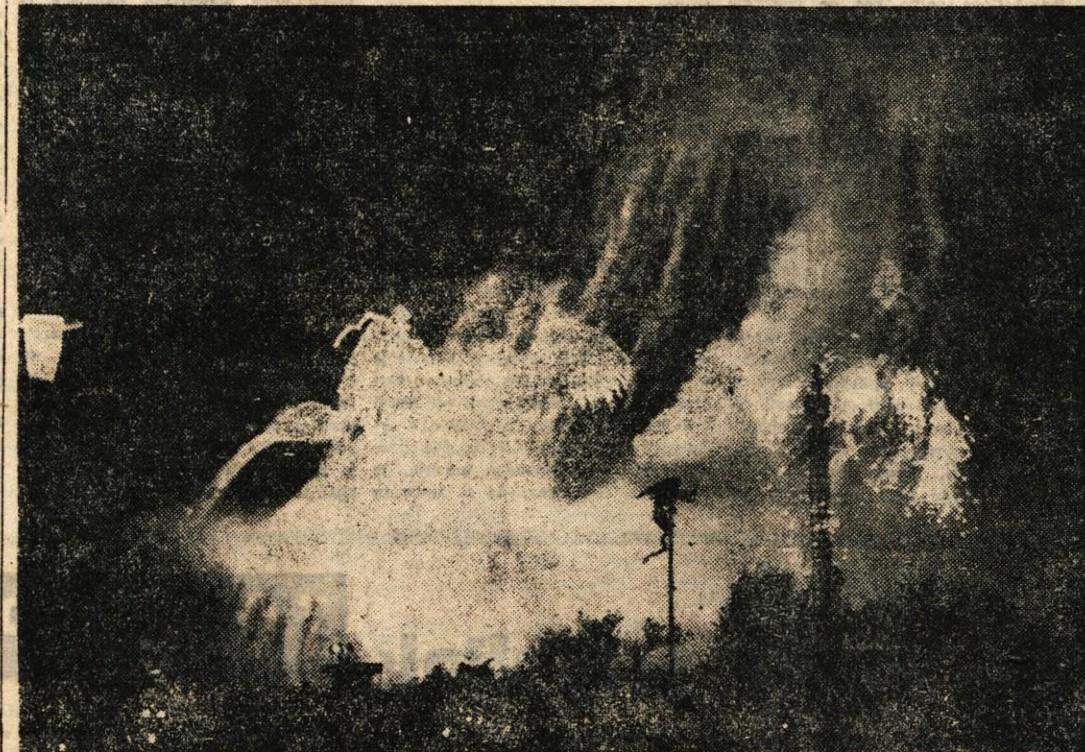
Z letomno prireditvijo stopa Gorenjski sejem v drugo desetletje svojega delovanja. Izkušnje zadnjih let, predvsem pa rezultati lanskolete jubilejne prireditve — so bistveno vplivale na dokončno izoblikovanje Gorenjskega sejma. Z osvojitev koncepta blagovnega sejma za prodajo blaga za široko potrošnjo, je Gorenjski sejem dobil tudi mesto v okviru vseh sejemskega prireditve v državi, saj mu daje splošni jugoslovanski značaj predvsem udeležba proizvajalcev blaga za široko potrošnjo iz območja vseh republik.

Letošnji XI. gorenjski sejem, ki bo v času od 28. julija do 8. avgusta v Kranju, nosi naslov sejma blaga za široko potrošnjo. Že v samem nazivu se torej pondarja predvsem blagovno-potrošni značaj, ki popolnoma ustreza ekonomskim in geografskim prilikam področja, kjer bo ta prireditv. Navedene prilike se kažejo na Gorenjskem predvsem v močnih mednarodnih prometnih žilah, v maloobmernem prometu, v velikem dočetku domaćih in tujih turistov, kar tudi v vedno večji kupni moći domačega prebivalstva. Vse navedeno narekuje in potrjuje pravilnost orientacije te vsakoletno gospodarske prireditve na Gorenjskem.

Bližnji jugoslovanski sejem blaga za široko potrošnjo v Kranju bo omogočil potrošniku-turistu ne posredno nakup najnoviših izdelkov industrije in obrti, katere redna trgovina zaradi določenih težav ne bo mogla nikdar nuditi v takšni izbiti. Razen časovne in prostorne funkcije sejma pa naj se na tej prireditvi pojavi kot posebnost tudi vloga vzgoje potrošnika, ki je danes klub vsem sodobnim načinom reklame že vedno nezapliliti do vrste novih izdelkov, ki se pojavi v prodaji. Verjetno pa je bolje rečeno, da našemu potrošniku-turistu še vedno ne znamo prikazati uporabo in koristnost izdelkov hitro se razvijajoče industrije in obrti. Delno naih to vzel odbravi ali pa vsaj omili tudi letoski XI. gorenjski sejem.

Taka oblika sejma je nedvomno tudi veliko boli privlačna za proizvajalce, saj mu omogoča, da ob dobri kvaliteti blaga doseže tudi ugodne komercialne uspehe. Tudi novim pogojem gospodarjenja v podjetjih se vsebina XI. gorenjskega sejma vedno boli prilagajata zato, ker se poslovni stroški, ki jih gospodarska organizacija potroši za sodelovanje na tej prireditvi, veliko bolj koristno vloženi kakor v primeru klasične reklame.

Cilj letoskih prireditv je, da ta prikaze v nudi potrošniku-turistu čimceneje in v čimbori pestri oblike potrošno blago. S tem pa je po drugi strani zajeten udeležencem podjetjem tudi določen ekonomski uspeh ter gospodarsko opravičilo za sodelovanje na tej prireditvi.

VSI NA VELIKO ZBOROVANJE V KRAJN

V okviru proslav 20-letnice ljudske revolucije in še posebej v počastitev občinskega praznika bo v Kranju vrsta pomembnih prireditiv, ki jih danes objavljamo:

28. julija — petek

ob 10. uri — otvoritev Gorenjskega sejma

ob 20. uri — nastop ljubljanskega jazz ansambla v letnem kinu »Partizan«

29. julija — sobota

ob 8. uri — začetek namiznočasnega turnirja za pokal mesta Kranja (z mednarodno udeležbo)

ob 18. uri — atletski tek po Kranju (z mednarodno udeležbo)

ob 26. uri — Vaja Ocvirk: »Mati na pogorišču« v Prešernovem gledališču

30. julija — nedelja

ob 8. uri — slavnostna seja OBLO

ob 10. uri — SLAVNOSTNO ZBOROVANJE IN ODKRITJE SPOMENIKA REVOLUCIJE

Slavnostna otvoritev ob zvoki fanfar — izvajalcem članji godbe na pihali Ljudske milice iz Ljubljane ● INTERACIONALA — godba na pihala in mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja ● OTVORITEV SLAVNOSTI — Martin Košir, predsednik Okrajnega odbora SZDL Kranj ● Milan Apel BIELEČANKA — mešani pevski zbor France Prešeren ● SLAVNO-STNI GOVOR — probvere v zvezni ljudski postanec Vinko Hafner ● Marjan Kozina HEJ, TOVARISI — moški pevski zbor France Prešeren ● Matej Bor KRI V PLAMENIH — Janez Rohaček, član SNG ● Slavko Mihelič PESEM SVOBODNIH LJUDI — moški pevski zbor France Prešeren ● Lojze Krakar BUCHENWALD PRI VAIMARJU — Janez Rohaček ● Radovan Gobec LEPO JE V NASI DOMOVINI BITI MLAD — mladinski pevski zbor, zborovedna Janko Pribošič ● Radovan Gobec NOVA JUGOSLAVIJA — mladinski pevski zbor

ob 11. uri — smučarski slalom pri Češki koči

POFOLDNJE SO ZABAVNE PRIREDITVE V GOZDIČKU NA PLANINI, SAVSKEM LOGU, DOMU JLA IN NA GORENJSKEM SEJMU.

V Savskem logu bo igral veliki kranjski plesni orkester pod vodstvom Franca Puharja. Peli bodo Majda Sepe, Jelka Cvetičar in Zmago Benčan, recitiral pa bo član ljubljanske drame Janez Rohaček.

31. julija — ponedeljek

ob 17. uri — otvoritev razstave gorenjskih slikarjev-amaterjev v Prešernovem muzeju

ob 18. uri — otvoritev šole Stanež Zagarija

ob 19. do 20. ure — promenadni koncert godbe DPD Svetobore iz Kranja

1. avgusta — torek

ob 9. uri — otvoritev kina in blagovnice

ob 11. uri — otvoritev nove pekarne

ob 20. uri — slavnostna premiera v novi kino dvorani

Ob spremembah in dopolnitvah družbenega plana občine Jesenice

284 milijonov dinarjev za rezervo

Glede na predpise o omejevanju sredstev za investicije se bodo tudi gospodarska in negospodarska investicijska vlaganja, določena z družbenim planom za leto 1961, v jesenški občini spremenila oziroma zmanjšala. Viri finančiranja bodo zaradi zmanjševanja investicijskih sredstev bistveno nižji, zato bo potrebno investicijsko gradnjo prilagoditi stvarnim možnostim finančiranja.

Po zakonu o obveznih rezervah je treba od vseh razpoložljivih sredstev skladov vložiti v obvezne rezerve deset procentov sredstev. — S to obvezno rezervo se planirana sredstva investicij v jesenški občini zmanjšajo za 284 milijonov dinarjev, od tega sredstva podjetij za 202 milijona, občinski investicijski sklad za 40 milijonov, občinski stanovanjski sklad za 30 milijonov in investicije iz občinskega proračuna za 12 milijonov.

Navedeno zmanjšanje bo prizadelo vse gospodarske panege. Tako se bodo investicijska vlaganja v kmetijstvo znižala za 10 milijonov dinarjev, ker Kmetijsko posestvo Polje ne bo moglo najeti posojila iz občinskega investicijskega sklada. Ta je spritoznanih omejitev brez sredstev. —

V Predosljah za krajevni praznik

Prebivalci Predoslja in okolnih krajev bodo te dni od 29. julija dalje že osmči praznovali svoj krajevni praznik.

Priprave za praznovanje 8. krajevnega praznika v Predoslju so že v teku. Praznovanje se bo pričelo že v soboto, 29. julija, z odprtanjem spominskega obeležja v Britofu. — Krajevna organizacija Zvezde borcev v Predoslju je pripravila za ta krajevni praznik precej obširni program, ki bo trajal do 6. avgusta. Med drugim bo ob tem prazniku in v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije, krajevna organizacija ZB v Predosljah razvila svoj prapor in odprila spominsko ploščo vsem, ki so žrtvovali življenja za svobodo na tem področju. Sredstva za odprtje spominske plošče na združnem domu v Predosljah je v največji meri prispevala »Oljarcica« iz Britofa. Spominsko ploščo bodo odprtli v nedeljo, 6. avgusta, že navečer pa bo v zadružnem domu v Predosljah slavnostna akademija. Ves teden od 29. julija do 6. avgusta se bodo v Predosljah zvrstile številne športne in druge prireditve, med njimi tudi spomenike, ki bodo obnovili zgodovino nedavnih težkih, a hkrati svetih časov.

K. M.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Navedeno bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnoviših podatkih zmanjšale za 90 milijonov dinarjev. Vse to so sicer šele predlogi rebalansa investicijske potrošnje, o katerih pa bo razpravljal ljudski odbor na seji v petek, 28. julija.

Isto velja tudi za investicije v trgovino in obrt. Trgovina bo letos imela 4,5 milijona dinarjev manj investicijskih sredstev, obrt pa 10 milijonov dinarjev. Investicije v turizem in gostinstvo pa se v primerjavi s prvotnim družbenim planom povečajo. Iz republiškega investicijskega sklada bodo namreč dodeljena posojila za investicije v gostinske in turistične objekte v Kranjski gori v skladu s sprejetim perspektivnim programom razvoja gornjosedenske doline. Na investicijsko banko so že vloženi zahtevki za posojila v znesku nad 461 milijonov dinarjev.

Zmanjševanje investicijskih vlaganj bo prizadelo tudi negospo-

danske investicije; te se bodo po najnovi

Ljudje in dogodki

Galski petelin v Bizerti

20 LET LJUDSKE REVOLUCIJE

Vstaja v Kamniku

Pri Okrožnem komiteju ZKS za Kamnik so imeli 25. julija 1941 poseben sestanek, na katerem so določili, naj bi se vstaja začela točno opoldno 27. julija 1941. Imenovalo so štab Kamniškega bataljona in dall točno navedilo, kaj naj dela vsaka skupina. Kamniška skupina je bila določena, da mora začeti skladšči benzina v gradu Zaprice, minirati most pri Kamniku ter pretegrati vse telefonske zveze s Kamnikom. Mladinci naj bi začali avtomobile in garaž gestapa v Kamniku. Domžalski skupini je bilo ukazano, naj zapre veste proti Moravčam in začne bencin v Domžalah; radomeljska skupina bi morala uničiti mostove na Bistrici od Homeca do Domžal, mengeška skupina pa zasekat ceste proti Kranju in začeti duplji most čez Bistrico.

Navedeno noč je v resnici prišlo do teh akcij, ki so bile v tem tudi izvršene.

Obračun v Bistrici

Na ostrih ovinkih ceste med Bistrico in Naklem je močna patrulla Kokrškega odreda nekega dne proti koncu julija 1942 napadla nemško kolono avtomobilov. En nemški avto je bil popolnoma uničen, in pobiti vsi oficirji, ki so bili v njem. Hkrati so partizani v tej akciji zaplenili precej orožja.

Na mačevanja so Nemci 28. avgusta tam postrelili 50 talcev. To je bila največja skupina talcev iz teh krajev.

»Kapitalk«

25. julija 1868 je v Hamburgu izšel prvi zvezek Kapitala. S tem je Marx znanstveno dokazal nehnino gibanje družbenih formacij in izkorjevanje kapitala ter nakanal naslednjo družbeno ureditev – komunizem, kar je bilo za delavški razred velikega pomena.

Prve čete

Na Vrtnem pri Tržiču je bila 26. julija 1941 ustanovljena Tržička četa, v kateri je bilo 30 borcev. Komandir te čete je bil Božidar Stanoje Radenković, komesar pa Jože Janežič. Ceta je že naslednji dan šla v akcijo in je obstreljevala nemško postojanko v Križah. Isti dan je Tončka Mokor (pozneje ustreljena kot talaka) vrgla bombo pred nemško postojanko v Tržiču.

II. plenum OF

28. julija 1941 je bil drugi plenum Osvobodilne fronte Slovenije. Kakor je po tem plenumu potrebel tovarš E. Kardelj tovaršu Titu, je OF zajela že večino slovenskega naroda in autoriteto Partije. Partija je bila velika. Na plenumu so sprejeli poseben proglaš, v katerem so pozivali na neizprosni boj proti okupatorju. Hkrati so poslali pozdravne rezolucije obrambnemu komiteju ZSSR in angleški vladi.

Vstaja v Hrvatski in Bosni

27. julija praznujejo začetek oborožene vstaje na Hrvatskem

Črni dan na Hrušici

Pred devetnajstimi leti – 27. julija 1942 – so Nemci na Belém polju nad Jesenicami postrelili 44 talcev. Pobrali so jih v vasi Hrušica pri Jesenicah. To so naredili iz mačevanja nad mirnim prebivalstvom, ker so partizani jeseniškega kota tam v bližini razbili nemški avtomobil in ob tem ubili tudi višjega nemškega oficirja.

Predstavnik Francije v Bizerti

Na ostrih ovinkih ceste med Bistrico in Naklem je močna patrulla Kokrškega odreda nekega dne proti koncu julija 1942 napadla nemško kolono avtomobilov. En nemški avto je bil popolnoma uničen, in pobiti vsi oficirji, ki so bili v njem. Hkrati so partizani v tej akciji zaplenili precej orožja.

Na mačevanja so Nemci 28. avgusta tam postrelili 50 talcev. To je bila največja skupina talcev iz teh krajev.

Gorenjski izseljenci v Kamniku

Tudi nazaj me boste pripeljali

V Kamniku so se ob 20-letnici nasilne izselitve zbrali izseljeni iz celotne Gorenjske. Letošnje svidenje je bilo že posebno prisreno, saj so obenem praznovali tudi 15-letnico povratka v domovino in 20-letnico vstaje. Na Zahaj so obiskali grobove umrlih tovaršev: Franca Hribarja, Alojza Bizjaka, Cebuljevame in drugih, nato pa so na družabnem sestanku obujali spomine na dogodke pred 20 leti.

Najstarejšega med 60 udeleženc sestanka, 78-letnega Alojza Cebulja iz Kamnika smo prosili za nekaj osebnih mnenj o tem sestanku. Rad nam je pripovedoval:

»Pri povratku iz Srbije smo povrili učitelju Valjku Razingerju iz Tržiča nalogu, da nas vsko leto ob obletnici izselitve 7. julija sklice na sestanek. Vsakokrat se zberemo na drugem kraju.«

»Kako je bilo ob izselitvi pred 20 leti?«

»Sedmega julija so Nemci v vsek natrpalji 100 ljudi iz vseh krajev Gorenjske, da jih bodo izselili. Vlak se je ustavl tudi v Šiški. Ljubljani so pa so priheli v velikem številu na postajo in javno protestirali proti tej nasilni izselitvi. Prepeljali so nas v Smederevsko Palanko. Nikoli ne bom pozabil sprejema, ki so nam ga predidili tamkajšnji prebivalci. Na kolodvoru so nas pričakali z godbo. Navzad pa so biti tudi župan, zastopniki RK in drugih organizacij. Zjutraj so meščani zopet priheli na postajo. V hotelu Central so nam pripravili prisrelj sprejem, potem pa so nam dali stanovanja v svojih hišah.«

Pozivamo Hisne svete, lastnike His, ustanove in trgovine, da v casu občinskega praznika občine Kranj izobesijo že v soboto, 20. julija 1961 zastave, okrasijo okna z rožami in uredi vse, da bo izgled mesta cimlepsi.

Občinski ljudski odbor Kranj

De Gaulle bi moral kot vojak vedeti, da so časi »krizarskih pohodov« po Afriki zastareli. Predvsem bi moral vedeti »klasične kolonialne države, kamor spada Francija s svojo »tujko legijo« in njenimi trofeji. – Francija ima v zadnjih letih sama dovolj primerov, ki govorijo, da se kolonialistične vojne več ne izplačajo. In bi bil že skrajni čas, da jih držajo s spiska v francoskem državnem proračunu, ker tako prinašajo samo zgubo. Njena armada je nepretrgoma že dvaindvajset let v borbi z osvobodilnimi gibanji in niti enkrat ni uspeha, da zaustavi osvobodilna gibanja v kolonialnih deželah. Pred leti, ko je bila »tujka legija« še na višku svoje moči in ko so bili »tigerški« spreholi po afriških in azijskih prostranstvih še v modi, so se oborožene sile osvobodilnih gibanj vedno uspešno upravale »galski strategije«.

Krvavi obrat v tunizijskem mestu Bizerti nakazuje, da so Francozzi ostali zvesti svoji politiki zabolj in da v svoji galski nemoralnosti delajo račune brez krmarja. Kremplji »galski petelin« niso ved tako ostri kot pred leti, čeprav se oblačijo v začitne oblike tako imenovanih pa-

dalskih leopardjih uniform. Dogodki in uhične borbe v tem tunizijskem mestu, ki ga želijo Francozzi zadržati za svoje vojaško oporišče za novo vojno na afriškem kopnu, Tunizijski pa braniti za ceno novih množičnih žrtv, potrjuje iluzijo francoskih uradne politike »igrčkanja na robu vojn«.

Položaj v Bizerti je v tem času še vedno zelo resen. Ogenj so prekinili, toda poročila, ki prihajajo iz tega mesta govorijo, da lahko pride vsak trenutek obnovitve ogњa in krvavih spopadov. Sprito herojskega odpora tunizijske vojske in civilnega prebivalstva v zadnjih treh dneh preteklega tedna, je bila francoska vojska in veltini odredi mornarice ter padalskih enot brez modi. Ker niso izsili vojaške zmage nad tunizijskimi vojaki, se skušajo francoski vojaki mačevati nad mestnim arabskim prebivalstvom. »Mala vojna« v Bizerti je nam govoril: nastanili smo se v Bizerti in tu ostanemo. Teroristična dejanja v Bizerti, kri, ki je bila tam prelita, pa nam govoril, da nasproti je daleč ne misli zares na umiku, je dejal tunizijski predsednik. Tunizijski so odločno povedali, da ne morejo privoliti v kompromise s kolonializmom, v navzočnost Francozov na tunizijskem ozemlju in na krštev tunizijske suverenosti. Dalje so odločeni nadaljevati borbo do dokončne zmage, dokler se ne bo zadnji francoski vojak umaknil s tunizijskega ozemlja.

Ob krvavih dogodkih v Bizerti je dozorelo vprašanje sprememb v politični orientaciji dežele. Magli državljanji namreč izražajo težnjo po navezavi stikov z deželami, s katerimi Tunizijska do sedaj ni imela najboljših odnosov. Najodločnejša osobočna francoska agresija je prišla s strani arabškega sveta, predvsem s strani ZAR in drugih vodilnih držav v arabskem svetu. Enako podporo Tunizijski so dale v Združenih narodih izvenblokovske države, med njimi tudi Jugoslavija. »Mala vojna« v Bizerti vsebuje ključni resnični grožnji svetovnemu miru. Francoski je glasno govoril, da umika francoskih sil na izhodnih položajih ne bodo postavili na dnevni red. Francoska čete naj bi ostale tam, kjer so. To pa je odrekanje pokorične sklepom združenih narodov in nevarna grožnja, ki lahko prispelje do vojne večje obsega.

TE DNI PO SUETU

DOKONCEN SKLEP O BERLINU — Ameriški predsednik Kennedy je na tiskovni konferenci izjavil, da bodo v najkrajšem času sprejeti dokončni sklep o ukrepu v zvezi z vprašanjem Berlina. Kennedy je pozval Sovjetski zvezni predstavnik v Bizerti, da bodo v svojimi zavezniki iz druge svetovne vojne poiskala trajno in pravično rešitev tega vprašanja.

POGAJANJA V EVIANU SE NADALJUJEJO — V petek so se nadaljevala pogajanja med zastopniki Francije in začasne alžirske vlade. Francosko delegacijo vodi minister za vprašanja Alzirje Joxe, alžirski pa podpredsednik vlade in zunanj minister Krim Belkassem.

MAJHNE SPREMEMBE — List »Berliner Zeitung« trdi, da je bilo vseh 140 generalov in admiralov zahodnonemškega Bundeswehra na visokih in najvišjih položajih v hitlerjevskem Wehrmachtu. Nobenega med njimi ni – pravi list – ki ne bi imel v fašističnem Wehrmachtu vsaj položaja poročnika, 41 med njimi pa jih je za časa Hitlerja dobio čin generala ali admirała. Te podatki navaja list v nekem članku. Članek našteteva nekatere dokumente, ki pričajo, da je general Heusinger ovadil atentatorje na Hitlerja in njihovo sodelavce. Zdaj pa Heusinger predsednik stalnega vojaškega komiteja NATO in generalni inspektor zahodnonemškega Bundeswehra.

OBTOŽBA — Bivši južnokorejski premier Čang bo postavljen zaradi »profesionalne dejavnosti« pred sodišče, medtem ko bodo prejšnjemu šefu vojske junije Jungu sodili zaradi »protirevolucionarne in protidržavne dejavnosti«.

OKREPITVE ZA ALBERTVILLE — Katanjske vojaške oblasti so rekvirale vsa letala, da bi po incidentu med indijskimi četami v sestavu sil ZN in domačo žandarmerijo poslale v Albertville okrepitve. Zato je bil v Katangi ustavljen ves civilni promet. Albertville leži na ozemlju, iz katerega bi se moral po zahtevi predstavnštva ZN v Kongu, umakniti katanjska žandarmerija.

MEDNARODNA KONFERENCA O LAOSU — Zastopnika Velike Britanije in SZ McDonald in Puškin sta se sporazumela o večini vprašanj glede nevrilnosti omogočenih sejah, ki se jih bodo udeležili le voditelji delegacij držav – udeleženik ženevske konference in njihovi svetovalci.

VSI KRIVCI ZAPRTI — Policijski komisar v Bolzanu je sporočil, da so po njegovem mnenju na Južnem Tirolskem pozaprli vse krive minulih periodov. Po njegovih besedah so aretrirali okoli sto prebivalcev nemškega govornega področja.

TUNIZSKI VOJAKI ZAPUSTILI LEOPOLDOVILL — Prvi kontingent tunizijskih sil, ki so v sestavu čet ZN v Kongu, je zapustil Leopoldoville. Okoli 140 vojakov so z letali prepeljali v Tunizijo. Kakor je znano zapuščajo tunizijske čete Konga na zahtevo predsednika Burgiba. V Kongu je bilo 3100 tunizijskih oficirjev in vojakov, ki so bili v glavnem na položajih okoli Leopoldovilla.

PORUGALSKA IZGUBLJENA VOJNO V ANGOLI — Petnajst Angolcev je bilo ubitih med doslej največjo policijsko rajočjo v državskih predmestjih Luande, glavnega mesta Angole. Več sto ljudi so aretrirali. Po zadnjih vesteh je pred terorjem v Angoli pobegnilo v Kongo 128.000 Angolcev. Britanski list »Observer«, da Portugalska izgubila vojno v Angoli. Portugalska vojska do sedaj ni dosegla še nobenega večjega uspeha. Čez mesec dni se začne deževno vreme, v katerem vojaške akcije ne bodo možne.

IRASKI GOSPODARSKI NACRT — Četrto leto irske republike bo leto industrializacije in nadaljnje rasti živiljenjske ravnine. Irasko gospodarstvo se razvija v okviru začasnega gospodarskega načrta, ki so ga začeli izvrševati leta 1959.

RAZGOVORI O NEODVISNOSTI GAMBRIJE — V Londonu so se začeli razgovori o osnutku nove ustanove Gambije, zadnje britanske posesti v zahodni Afriki. Na razgovorih naj bi dolocili dan seglasitve neodvisnosti te majhne britanske kolonije, ki jo Velika Britanija upravlja že 140 let.

Kakor sodijo, bo britanska vlada dala Gambiji neodvisnost v prihodnjih dveh letih.

SKUPNO TRZISCE — V Montevideo, glavnem mestu Urugvaja, so začeli razgovore predstavniki sedmih latinskih držav o ustanovitvi skupnega tržišča Latinske Amerike.

VSEGA BO DOVOLJ

Na zabavilnih prostorih v gozdki na Planini, na Gorenjskem sejmu in v Savskevem logu bodo postavljeni paviljoni, kjer bo dovolj slastičarskih, mesnih in sadnih izdelkov. Kranjska »Delikatesa« bo postavila paviljon še na dvorišču pred stavbo RK nasproti »Park« restavracije. Kavarna – slastičarna Kranj pa bo v mestu na posebnem prostoru pripravila vse potrebno za prodajo sladoleda.

Povečali bodo kapacitete v vseh gostinskeh objektih. Tu se bodo ljudje lahko okrepili in se poslužili topilih jed. Teh bo prav tako dovolj na Gorenjskem sejmu, da precekinje število ljudi pa bodo pripravili konditri tudi v restavraciji »Iskra«.

Vsega bo torej dovolj, zato se bodo prav gotovo vali tisti, ki bodo prišli v Kranj, vedno z vsej vsem spominjali tega dne.

OKRASITEV MESTA

Ze sam videz mesta bo vzbujal prizerno razpoloženje. V teh dneh bodo namreč poskrbili za okrasitev hiš in izložb, na več mestnih bodo postavili mlaje, transparente in izobesili zastave. Vsi tisti

najh, vendar tako, da se bodo vse odhidi zvrstili od sedme do osme ure, da bodo udeleženci ob osmih uri že v Kranju, ko bo javni prenos slavnostne seje OBLO. Za vse, ki se bodo pripeljali s temi avtobusi, bodo veljale mesne vozovnice.

Nekaj izrednih avtobusnih prog bo uvedlo tudi avtobusno podjetje »Avtopromet«. Iz Jezerskega, Kokre in Predvora bodo vozili s 50% popustom.

Mnogi se bodo pripeljali s svojimi prevozništvimi sredstvi, kolesi, motorji in avtomobili. Za to so se odločeni parkirni prostori, in sicer ob Cesti JLA, pred Kinom »Storžič«, pri skladšču cestne uprave, na sejmšču in pred železniško postajo. Promet v samem mestu bo za nekaj ur zaprt za

Registracija motornih vozil in istočasna zamenjava evidenčnih tablic poteka v redu. Toda samo na videzno. Mnogi lastniki avtomobilov nameč še vedno odlažajo z registracijo, ker menijo, da imajo dovolj časa. Vsa motorna vozila morajo biti najmanj registrirana do 31. avgusta letos. Ce vozilo do takrat ne bo registrirano, bo vzeto iz prometa, lastnik pa bo kaznovan. – Doslej je bilo registrirano približno 50 odstotkov vseh avtomobilov, te dni pa so začeli z registracijo motociklov. In še ena ugotovitev: mnogi lastniki motornih vozil se, kadar gre za spremembe lastništva, odjavijo ali prijavijo vozila in podobno, še vedno obražajo na prometni odsek oddelka za not

Pred letošnjim Gorenjskim sejmom

ENAJSTIČ

NEDVOMNO JE, DA SE ZAMISEL O VSAKOLETNI GOSPODARSKI RAZSTAVI, O NEKEM OBČASNEM PRIKAZU EKONOMSKEGA NAPREDKA NI PORODILA IZ SUBJEKTIVNIH TEZENJ, TEMVEČ DA JE TO IDEJO NAVRGEL NENEHEN GOSPODARSKI NAPREDEK, KI JE PRAV ZA GORENJSKO TAKO ZNAČILEN. IN VZPOREDNO S TEM GOSPODARSKIM ELANOM JE RASTEL IN SE VSEBINSKO BOGATIL TUDI GORENJSKI SEJEM - NASA TRADICIONALNA VSAKOLETNA GOSPODARSKA PRIREDITEV. IZ SKROMNE LOKALNE GOSPODARSKE RAZSTAVE PRED DESETIMI LETI, JE GORENJSKI SEJEM PRERESTEL V MOGOČNO GOSPODARSKO MANIFESTACIJO, KI NIMA SVOJFGA ODMEVA SAMO NA GORENJSKEM, TEMVEČ TUDI PO OSTALIH KRAJIH DRŽAVE.

PRIČETEK GORENJSKEGA SEJMA PADA V CAS VEC ALI MANJ NEUREJENIH IN POMANJKLJIVIH GOSPODARSKIH RAZMER, Z ODPRAVO NEKATERIH ZASTARELIH ELEMENTOV IZ NAŠEGA GOSPODARSTVA TER Z UVELJAVLJANJEM ZAKONA O POVPRASEVANJU IN PONUDBI JE TUDI GORENJSKI SEJEM DOBLJ NOVO, POVSEM DRUGACNO FIZIOGNOMIJO. OTRESEL SE JE VSEH ZNAČILNOSTI RAZSTAVE IN POSTAL RES SEJEM V PRAVEM POMENU BESEDE - POSTAL JE MESTO, KJER SI PROIZVAJALEC IN POTROŠNIK LAHKO NEOVIRANO SEZETA V ROKE.

SEJEMSKA KRONIKA PRVI ZAMETEK

Kranj, julija 1951. - V gospodarskih analitih bo ostalo zapisano, da je bila te dni v Kranju razstava lokalne industrije in obrti. Na tej razstavi je sodelovalo 120 razstavljalcev, prireditve pa si je ogledalo 16.000 ljudi. - Prav tako pa bo ostalo zabeleženo tudi to, da so organizatorji tedenje prireditve spoznali, da bo treba dati tej razstavi širši značaj - postati mora verena slika gospodarske moči Gorenjske.

PO ZAČRTANI POTI

Kranj, od 1. do 12. avgusta 1952. V petek, 1. avgusta, je tov. Babič v prisotnosti predstavnikov oblasti in podjetij slovensko odprl vhod v razstavne prostore Gospodarske razstave v Kranju. Pokrovitelji te prireditvi so predsednik sveta za industrijo LRS Franc Leskošek, predsednik gospodarskega sveta pri OLO Kranj in predsednik LOMO Kranj.

Na 1300 kvadratnih metrih razstavnega prostora je v malem prikazano vse gospodarstvo kranjskega okraja. Razstavlja približno 60 industrijskih podjetij, kot gostje pa so zastopane tudi nekatere gospodarske organizacije in drugih krajev. Mizarska pod-

jem ogledalo 30.000 ljudi, v sejemske paviljonih pa so razstavljalci prodali za 100 milijonov dinarjev blaga.

NE VEC SAMO LOKALNEGA ZNAČAJA

Kranj, od 30. julija do 9. avgusta 1954. Letošnji IV. Gorenjski sejem, to vsakoletno gospodarsko prireditve, sta v petek 30. julija svečano odprt predsednik OLO in predsednik gospodarskega sveta pri Okrajnem ljudskem odboru v Kranju. Posebnost letošnjega sejma je, da so tu razstavljeni številni izdelki, ki niso bili še na nobenem sejmu v državi. Zlasti pa je pomembna ugotovitev, da je letos ta gospodarska manifestacija že dobila značaj manjše republike razstave, saj je na nej zastopanih kar 21 podjetij iz drugih predelov Slovenije. Zaradi večjega števila razstavljenih predmetov so morali letošnji razstavni prostor povečati na 10.000 kvadratnih metrov.

Se nekaj pomembnih dogodkov IV. Gorenjskega sejma. Že v prvih petih dneh si je sejem ogledalo 12.000 ljudi, razstavljalci pa so prodali za 65 milijonov dinarjev blaga. Končni uspeh IV. Gorenjskega sejma pa nam povesta številki - 38.000 obiskovalcev in

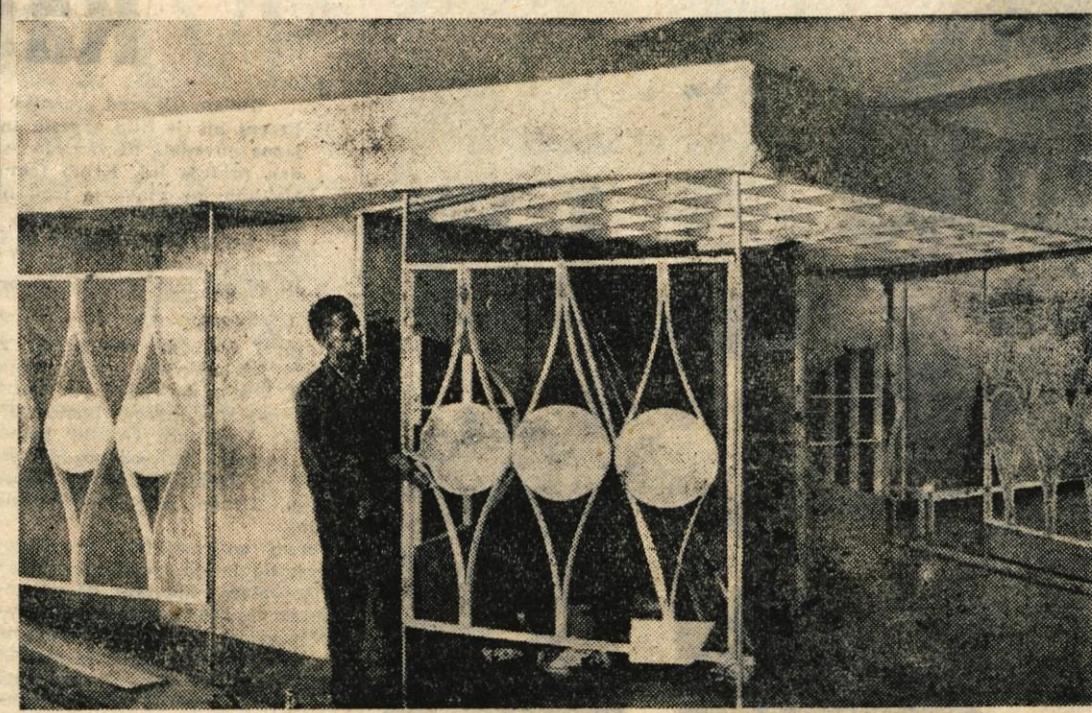
PREDVSEM ZA ŠIROKO POTROŠNJO

Kranj, od 19. do 29. julija 1957. V teh dneh so se že sedmič odpela vrata Gorenjskega sejma. Na letošnjem sejmu sodeluje precej razstavljalcev izven Gorenjske, kar kaže na to, da se ta gospodarska prireditve vedno bolj uveljavlja. Skupno razstavlja na sejmu 168 podjetij. Obiskovalci se zanimajo predvsem za električne aparate, za pohištvo in tekstil. - Stevilo razstavljalcev se je na letošnjem sejmu zmanjšalo predvsem na račun obrtnih podjetij. Pojavno pa je to, da so industrijske gospodarske organizacije razstavile svoje izdelke za široko potrošnjo.

Se običajne podatke: VII. Gorenjskega sejma se je razen številnih predstavnikov našega gospodarskega in političnega življenja udeležilo nad 32.000 ljudi, podjetja pa so prodala za nad pol milijarde dinarjev blaga.

SPREMENBA

Kranj, od 1. do 11. avgusta 1958. Tudi letos so prvega avgusta v Prešernovem mestu slovensko od-

Paviljoni bodo letos lepo in praktično urejeni

ski sejem. Stevilni udeleženci men - to so značilnosti prireditve maksimalno izkoriscen razstavni prostor, splošno jugoslovanski po- 100.000 ljudi, razstavljali pa so ve. Jubilejni sejem je v celoti zaključili za več kot predloženo uspel, saj ga je obiskalo skoraj milijardo dinarjev pogoda.

XI. GORENJSKI SEJEM od 28.7. do 8.8. Sejem blaga za široko potrošnjo

Se dva dni in XI. Gorenjski sejem bo sprejel prve obiskovale. Ker smo prepričani, da si boste tudi vi ogledali to veliko gospodarsko prireditve, ki še posebno letos nosi stvarni pečat ekonomskih potrebe v našem gospodarskem razvoju, vam bomo skušali prikazati letošnji Gorenjski sejem tako, da boste po kupovanju, saj se tokrat predstavlja Gorenjski sejem kot izrazito potrošniški sejem, in ogledu razstavljenega blaga, zgubili čim manj časa in da ne bo nepotrebenega tavanja sem ter tja. Za uvod pa samo še nekaj splošnih podatkov in navodil.

Udeležbo na XI. Gorenjskem sejmu je prijavilo mnogo podjetij, od katerih jih je kar 60 odstotkov izven našega okraja. Številni pa so tudi razstavljalci iz drugih republik. Vsi ti sodelujejo na sejmu tako iz komercijskih razlogov, kakor tudi z željo, da se ljude seznamijo z njihovimi najnovješjimi izdelki. Zato bo letošnji sejem ustregel prav vsem, predvsem pa še tistim, ki se zanimajo za novosti in tehnične dosegne pohištvene, tekstilne, prehrabene, elektrotehnične ter ostale industrije in očrti.

XI. Gorenjski sejem bo v običajnih prostorih, to je v občini osnovnih šolah na Komenskega ulici. Tu bo razstavišče I. Razstavišče II. pa bo v tekstilni šoli na cesti Staneta Zagarija. Dohod na prvo razstavišče bo iz Gregorčeve in Partizanske ulice, uprava sejma pa bo poslovana na cesti Staneta Zagarija št. 27, telefon 25-80. Vstopnica za enkratni obisk bo 100 dinarjev, seveda za obdelavo sejma; dajaki in vojaki pa bodo plačali samo polovico vstopnine, to je 50 dinarjev. - Otroci do sedmega leta starosti pa si bodo lahko v spremstvu staršev ogledali sejemske paviljone brezplačno.

XI. Gorenjski sejem bo obiskalo mnogo ljudi z Gorenjske in ostalih krajev države. Nekateri se bodo pripeljali z avtomobili, drugi z mopedi in kolesi. Tudi za parkiranje motornih vozil in koles je poskrbljeno. Parkirni prostor

za avtomobile in motorna kolesa bo v Komenskega ulici ter ob cesti Staneta Zagarija in bo označen s prometnimi znaki. Kolesarji bodo shranili kolesa prav tam, vendar na posebnih mestih. Urejeno je tudi za prenocišča. Kdor bo hotel prenočeval v Kranju, naj se oglasi v hotelu Evropa ali pa v restavraciji Jelen. Privatne sobe pa bosta posredovala Izletniška poslovnična v kranjsko turistično društvo. Na sprejem gostov so pripravljena tudi številna gostinska podjetja od Delikatese in restavracije Park do doma na Smarjetni gori in Joštu.

KRATEK SPREHOD PO PAVILJONIH

Letošnji sejem bo razdeljen na več oddelkov. Tako bo v razstavišču I. razstavljeni pohištvo in drugi lesni izdelki, nadalje kovinski in elektromehanični proizvodovi ter motornih vozil. Ugledna podjetja, med njimi Iskra Kranj, Loške tovarne hladilnikov Skofja Loka in Radioindustrija Zagreb, zagotavljajo v tem paviljonu kvalitetno razstavljenih artiklov. Verjetno brez potrebe naštevamo, kaj vse bo razstavišča Iskra. Toda, naj bo! Radioaparati vseh vrst, televizijski sprejemniki, diname za kolesa, električni števci, telefoni in druge, vse to bo razstavljen na prostoru z velikim napisom Iskra Kranj. - Loške tovarne hladilnikov pa se bodo predstavile z hladilnikom in gasilskimi črpalkami. Da bodo tudi ljubitelji motornih vozil zadovoljni z XI. Gorenjskim sejmem pa so poskrbeli kar tri podjetja - Oprema Kranj, Zeleznična Skofja Loka in Slovenija iz Ljubljane. Sedaj pa smo vas malo zapeljali. - Iz desnega trakta razstavišča I. smo se kar nadomema znašli na odprttem prostoru pred tekstilno šolo. Pa nič zato, saj to velja samo za prodajo motornih vozil in zato smo lahko že spet nazaj (vsaj z mislimi, kjer ogledujemo kompletno šivalne stroje z elektromotorji tovarne MIRNA na Dolenskem. In še enkrat bodo lahko prispe na račun predvsem gospodinje. To bo v paviljonu podjetja Kovino servis iz Ljubljane, kjer bodo razstavljeni raznovrstni gospodinjski aparati.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Se pred nekaj leti so bili vsi prostori GS na enem prostoru

jetja prikazujejo kar 23 kompletih spalnic, kuhinj in samskih sob, združenje gostinskega podjetja pa je priredilo posebno turistično razstavo. Ze prve dni si je paviljone gospodarske razstave ogledalo nad 10.000 ljudi.

Z NOVIM IMENOM

Kranj, od 31. julija do 10. avgusta 1953. Tudi letos so 31. julija odprli gospodarsko razstavo, ki pa se bo odseči imenovala Gorenjski sejem. Največ razstavnega prostora zavzemata tudi letos industrija in obrt. Predvsem tekstilne tovarne razstavljajo najnovješje izdelke. Med razstavljalci so letos tudi nekatere ljubljanske podjetja, zlasti tista, ki so dobro uspela že na Zagrebškem velesemlju. Sploh pa se je letos prijavilo toliko udeležencev, da so morali prireditelji zadnje celo odločiti, čeprav je razstavni prostor šestkrat večji kakor lani. Podjetja, ki jih je kar 168, zahtevajo namreč letos večje sejemske površine.

Ze v prvih šestih dneh je sejem obiskalo nad 14.000 ljudi, med njimi tudi podpredsednik IS LRS Ivan Maček. 10. avgusta je bil Gorenjski sejem, ki je dokaj razgibal kranjsko živiljenje, zaključen. Prireditelji so z zadovoljstvom ugotovili, da si je se-

VZTRAJNO NAPREJ

Kranj, od 29. julija do 8. avgusta 1955. V teh dneh je odprt V. Gorenjski sejem, na katerem razstavlja svoje izdelke 181 razstavljalcev. Privalčnost letošnjega sejma sta tudi turistična razstava Rdečega kriza, značilnost pa je ta, da je to res sejem bla-

In še nekaj ostalih podatkov

V. Gorenjski sejem je bil zaključen v ponedeljek, 8. avgusta. - Ogledalo si ga je 40.000 obiskovalcev, med katerimi je bilo zelo veliko poslovnih ljudi iz drugih okrajev in republik. Ti so z razstavljalci sklenili za več sto milijon dinarjev kupcev.

ZBLIZATI PROIZVJAJALCA IN POTROŠNIKA

Kranj, od 3. do 13. avgusta 1956. Te dni so na razstavišču VI. Gorenjskega sejma spet zadonele fanfare, ki so oznanile številnim radovedenjem, da si lahko spet ogledajo to priljubljeno gospodarsko prireditve. Ze dejstvo, da

pri VIII. Gorenjski sejem. V pozdravnem govoru je direktor sejma poudaril, da novi gospodarski pogoji in vsestranski napredki terjajo tudi spremembo v organizaciji vsakoletnih sejmov. Zato ima letos ta prireditve, na kateri sodeluje nad 200 gospodarskih organizacij, predvsem turistično potrošniški značaj. Sejem je obiskalo 43.000 ljudi, med njimi tudi tovarništvo Edvard Kardelj, Miha Marinko in Boris Kraigher.

TURISTIČNA BORZA

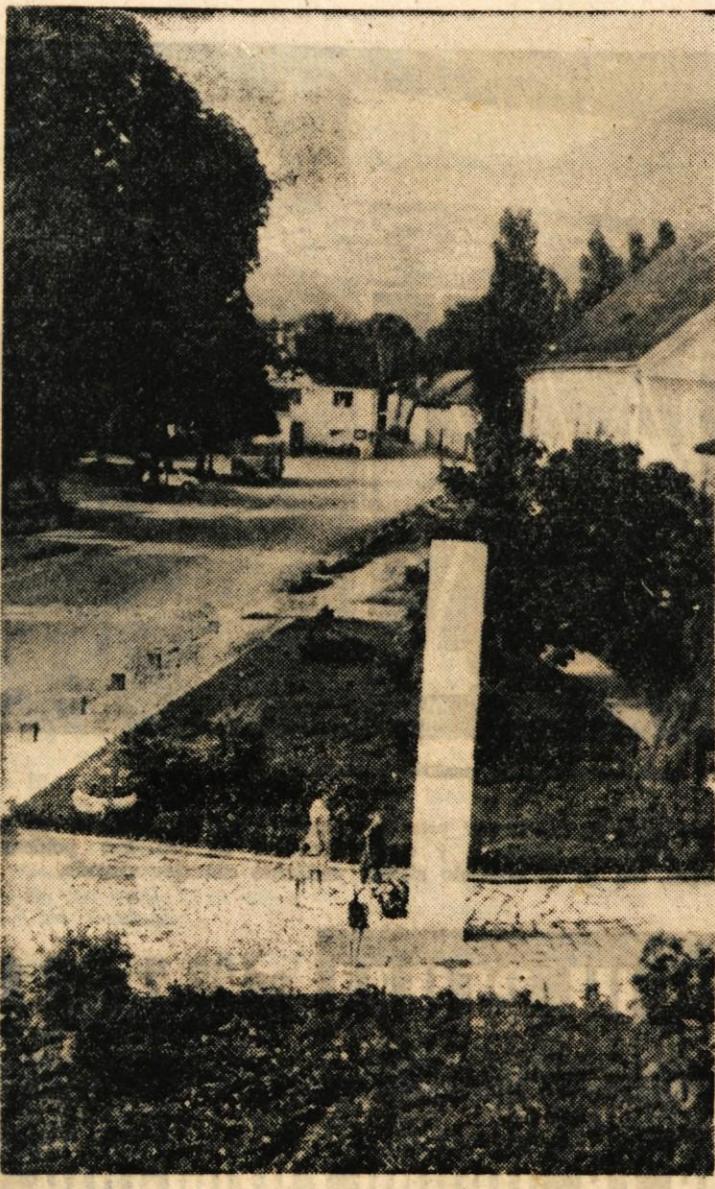
Kranj, od 31. julija do 10. avgusta 1959. Kranj je spet spremenil podobo, že prvi dan si je IX. Gorenjski sejem ogledalo nad 3000 ljudi. Posobljnost letošnje prireditve je turistična borza. Prvič so se sestali proizvajalci in kupci ter direktno ali preko agencij sklenili najbolj ugodne aranžamente za zimsko turistično sezono. Sejem je obiskalo tudi predsednik Tito, ki je med drugim dejal, da rad obiskuje tovrstne prireditve in da si je tudi Gorenjski sejem ogledal pred štirimi leti. Vendar pa je letosni potres nekaj drugega, storjen je bil velik korak naprej.

JUBILEJ

Kranj, od 29. julija do 9. avgusta 1960. Deseti jubilejni Goren-

Skojeloško podjetje LTH je že pripeljalo na GS svoje najnovješje proizvode

Urejeno središče Cerknica

Kaj delajo v Cerknici?

Ondan, tukaj pred praznikom, je bilo v Cerknici dokaj nenačinljivo. Precej hiš je bilo zaprtih in če smo koga iskali, so otroci prijazno povedali, da žanjejo na njivah, pospravljajo seno, da opoljanje pridejo itd. Kljub temu je bilo v središču Cerknici precej živahno; na glavnem trgu in okrog spomenika so urejali aleje, postavljali betonske robe, sadili cvetlice, sejali travo in postopili bel pesek. Napisana gesla, zastave – vse je bilo že pripravljeno in pionirji so bili šli iskat novega smrečja za okrasitev. Da bi pač bilo čimlepše za praznike.

Kam z žitom?

Najprej smo se zaklepali z delavci tamkajšnjega kmetijskega obrata. Veliko so vedeli povedati: »To napišite da ne bomo več doigri v Cerknici. Gradili bomo svoja poslopja tam ob gozdu,« so pravili in kazali tja nekam proti Zalogu. Drugo leto bodo začeli graditi.

Potem so povedali še druge stvari: da imajo končno le nekaj boljšo »plačo« kot lani, da pa nekateri nimajo stanovanja. Povprečje njihovih mesečnih prejemkov, če so prav vedeli, je menda 25.000 dinarjev. Seveda nekateri dobijo tudi le po 15 ali 16 tisočakov, a drugi pa tudi več kot 30. Sedaj poleti delajo 10 pa tudi 12 ur dnevno.

Kvalifikacijo bi radi imeli nekateri. A do tega je težko priti. Ni nobenega tečaja, predavanja... V pisarni so povedali, da je to zelo težko organizirati in da so brži veliki stroški, ker so delavci razstrešeni po obrahni od Hrastja in Lahovca pa do Predvorja in Jezerskega.

Po praznikih bodo začeli žeti. Nad 50 hektarjev žita imajo. Zetev jih ne skrbijo, ampak le kje sušiti? Zeli bodo s kombajnom. Toda potem je treba zrnje še posušiti sicer bi se pokvarilo. Avtorotorov ni. Za 20 vagonov žita ni tako lahko! Upajajo, da jim bo celo sola odstopila prostore.

Svinčnik v roke!

Tako je dejal kmet Valentin Lombar, ko sta sedela na klopi pred njegovo hišo. V Cerknici, kot skorajda povsod na Gorenjskem, so kmetje dokaj bistri in iznajdljivi. To se posebno velja za Lombarja. Pred kratkim je prodal kar 553 kilogramov semenske repe po 350 dinarjev. Letos jo je pridelal. A na istih njivah bi imel zdaj še en pridelek. Že sedanj izkušček pa ni majhen!

»Kako da ste se vrgli prav na repo,« sem ga pobaran.

»Treba je zmeraj misliti: svinčnik je treba vzeti v roke in videti kaj se najbolj izplača.«

S tem je povedal glavno. Pravil je, da zmeraj rad prečita kakšne članke o kmetijstvu v časopisih, rad hodi na vsako predavanje o teh stvareh in zmeraj posluša nesvet po radiju. »Na star način ne gre več. Treba je končati današnjo tehniko, izkušnje: treba je misliti in računati. Zlasti še, ker sedaj delo tako draga,« je dejal.

Samo o Rebernicu ne!

Povedali so, da je poskusni nasad breskev na Rebernicu hudo uničen. Poiskal sem lastnika, znanega učitelja. To je Pahor Guido, ki je pred leti s tolikim naporom in požrtvovalnostjo uredil ta nasad.

»Samo o Rebernicu ne sprašujete,« je dejal in se branil pogovo-

ra. Hudo mu je vse to, kot je povedal. Dušo je dal v tisto Rebernicu in zdaj ... Ogledali smo si nasad. Tukaj nad nasadom so lani začeli graditi cesto za Senturško goro. Kamnenje je letel navzdol po hribu in po nasadu. Redka so stebala, ki niso poškodovana: mnogo celo ležijo polomljena in izran se jim cedi smola. Res škoda tako mladega nasada – letos je

na vrsti šele drugi rod. Seveda hudo okrnjen. Namesto 30 do 40 tisoč kilogramov breskev jih bo morda le 10 do 15 tisoč kg. Poskus pa je odlično uspel. Izmed desetih sort breskev sta se dve sorti zelo dobro izkazali (»P 8« in »Moretni 1«). Se pravi da na Gorenjskem so pogojji za breskeve takoj mladega nasada,

– letos je

K. Makuc

Razvitje društvenega prapora PGD v Lomu

Ob dveh jubilejih

V počastitev 20-letnice vstaje so v Lomu nad Tržičem pripravili veliko slovesnost in to s pomočjo tamkajšnjega gasilskega društva, ki je istočasno praznovalo 40-letnico ustanovitve.

Priprave za to veliko slovesnost so tekle že od četrtek dalje. Treba je bilo pripraviti oder, tribuno in prostor za ljudi in vse to se okrasiti. To delo je prevzela domača mladina. Spored sam se je pričel v soboto zvečer s svetano akademijo v počastitev 20-letnice vstaje in 40-letnice gasilske vstave v Lomu. Na proslavo so prišli sekretar ObZK tv. Tomazin, ki je v lepem govoru opisal pot revolucije, ter zastopniki SZDL Lom, ZB in KUD-a. Navzoč pa so bili tudi predstavniki gasilskega, poveljniki OGZ Tržič

kroniko društva in prebral sedem častnih članov. Potem pa je zaigrala godba milenodobno koracično gasilcem iz okoliških društev, na čelu povorka pa so bili praporji gasilskih čet. Ob 14. uri je bilo slavnostno razvite društvenega prapora, ki ga je predala Francka Gaberz z besedami: »S ponosom nosite prapor in pod njim se izkažeju junaške in plenitne gasilce in pomagajte po paroli: »Ljudstvu na pomoč!« Praporčak Jože Kavčič je obljubil zvestobo društva in čuvanje praporja.

Med razvitem prapora

tov. Hladnik, zastopniki GO iz Jelendola in drugi. Priesostovalo pa je tudi veliko število domačinov, ki so z veseljem sledili umetniškemu programu.

V nedeljo je bila proslava v počastitev 40-letnice gasilskega društva, ki je otvorila Tržička godba na pihala. Na lepo okrašeni tribuni je pozdravil goste predsednik PGD Lom, Franc Tišler, ki je podal

J. G.

Po tej slovesnosti je bila prista zavaba na Končarjevem vrtu. Za veselo razpoloženje je igral domači trio »Lomski fantje« s pevkama Dori in Pepi.

Na proslavi se je zbralo veliko domačinov pa tudi gostov iz okoliških krajev. Če bi ne bilo dejčja bi proslava še bolje uspela in bi bilo verjetno še več ljudi.

Poskusni nasad breskev na Rebernicu pri Cerknici je uničen, čeprav so breskeve še letos dobro obrogle – v desnem kotu lastnik nasada Guido Pahor

Vse o begonijah

Danes poznamo več kot 400 različnih vrst begonij, ki se med seboj razlikujejo po barvi in obliki. Vse te begonije pa so razdeljene v tri velike skupine: v listne, gojmaste in grmičaste begonije.

Listne begonije malo cvetojo, imajo pa izredno lepe liste. Kraljevska begonija si zaradi lepote listov po pravici zaslubi svoje ime in je zato prav škoda, da je pri nas vedno manj gojimo.

To begonijo lahko razmnožujemo z listnimi podatknjenji. V primeru posodo natrosimo mivko, nanjo pa položimo dobro razvit list in ga obtežimo, da se mivki prileže.

Na razpotju žil naredimo majhno zarezko, kjer bo poganjala nova rastlina. Posodo pokrijemo s stekлом in če skrbimo za vlagu, se bodo kmalu razvile nove rastline.

Se uspešnejše je razmnoževanje z razrezanimi listi, zato so primerni le starejši in zdravi listi. Iz zimskih podatknjenje se že poleti razvijejo košate rastline. Proti jeseni polagoma prenehamo

z zalijanjem ter tako rastline počasi posušimo. Očiščene gomolje spravimo na suh prostor, še v marcu ali aprilu jih posadimo v vlažnem ali toplem prostoru. Ko se pojavit očesna, gomolj razrežemo na dva ali tri dele, tako da ima vsak del po eno zdravo oko. Rane potrošimo z oglednim prahom, da preprečimo gnijanje, razrežane dele pa posadimo v lončke.

Najvažnejši predstavnik grmičastih begonij je vedno cvetoča begonija, ki jo sadimo na prostem. Uspeva na vročem soncu, kjer zelo zamudno, ker so rastline majhne. V lončke jih posadimo še takrat, ko so že dovolj razvite. Zemja naj bo srednje težka. Grmičaste begonije so lep okras vrtov in zato tudi pri nas dokaj priljubljene.

Ing. Vida Pauluz

BODICE

Najprej se bom danes lotil Radovljicanov, pa ne morda zato, ker bi jim manjkalo turistov, saj je le-tež že v zgodbnih jutranjih urah precej na ulicah. Spotaknil pa se bom ob nekaterih gostinske delavcev.

△ Začel bom z uganko:

Kdo ve, kje je v Radovljici kavarna in restavracija Grajski dvor?

Odgovor: Samo tisti, ki je že kdaj bil tu! »Novinec« največje radovljiskega gospodarstva res ne more najti, ker nima najmanjše napisne tabele.

△ Mene, ki vem, kje je Grajski dvor, to sicer, ne imam kako ne moti, nekajkrat pa sem se že mislil obregniti v gostilno. »Pri Kunsteinu«, pa sem se premislil – tokrat pa se ne bom! Prav nič ne bi škodilo, če bi imel tisti, ki streže v tej gostilni, vsaj predpaznik, če že ne kaj več. Tako bi gost vsaj vedel, s kom ima opravka in na koga naj se obrne, če kaj želi.

△ In še tretja s tega kraja: si labko predstavljate, da pri vsej modernizaciji, motorizaciji, viški tehnike in atomizaciji, v edini kavarni v Radovljici (Grajski dvor)

niti ob deveti uri dopoldne je niso dobili dnevnega časopisa!

△ Ko sem pomislil na tisto naložnico v Radovljici, se nisem pravično začudil, ko sem bil pred dnevi na izletu ob Crnjavci v Predvor.

Veliko posloplje – okrevališče – so morali pacienti nemudoma izprazniti že do 1. julija, da bi predvorovski turistično društvo lahko uredilo vsaj nekaj najpotrebnjih prostorov za svoje potrebe oziroma potrebe gostov. Toda vsak oziroma

KAKSNO JE TRENTUTNO STANJE?

Trenutna situacija s cenami kruha je naslednja: Stara cena za črn kruh je bila 60 dinarjev, neupravičena pa 65 dinarjev za kilogram, za bel kruh stara cena 70 dinarjev, neupravičena 76 dinarjev za kilogram, žemlje po 7 dinarjev, neupravičena cena pa 8 dinarjev za komad.

Po kalkulativnih cenah in ugotovitvah tržne inšpekcije bi bile realne cene za črn kruh 63 dinarjev za kilogram, za bel kruh 74 dinarjev za kilogram in žemlje 7 dinarjev za komad.

IN SE EPILOG!

Zaradi samovoljnega in neupravičenega določanja cen kruhu je ObLO Kranj podvzel naslednje ukrepe, in sicer: prepoved prodaje kruha po zvišanih cenah od 14. ure dajje, inšpeksijski preglej, da so ugotovili realno kalkulacijo, prijava javnemu

MEDLE PERSPEKTIVE

KULTURNO PROSVETNE DEJAVNOSTI V RADOVLIŠKI OBČINI

Nedavna zdržitev blejske in bohinjske občine z radovljiko bo tamkajšnje družbeno, politično in ekonomsko življenje nedvomno privedla do večjih ali manjših sprememb. Posebej pa nas je zanimalo, kako bo ta zdržitev vplivala na kulturno prosvetno dejavnost, zlasti še če upoštevamo, da bo v prihodnje kulturno delo v toljkanju prostirani občini uravnaval namesto dosedanjih treh občinskih Svetov Svobod in prosvetnih društev, en sam zdrženi Svet.

Prva, ne preveč spodbudna ugotovitev: Na Občinskem ljudskem odboru v Radovljici smo izvedeli, da novi zdrženi občinski Svet Svobod in prosvetnih društev, še ni bil formiran. Se več – kot kaže, so tudi stari sveti – kar velja zlasti za radovljiskega – vrgli s sebe breme kulturnega

Gorenjski likovniki počastili 20-letnico vstaje

V četrtek 20. julija zvečer so odprli na Jesenicah gorenjski slikarji-amaterji v počastitev 20-letnice vstaje razstavo svojih del. Na razstavi, ki sta jo pripravila okrajni Svet Svobod in prosvetnih društev in likovna sekacija jesenike Svobode, razstavlja 18 avtorjev 36 del v olju, akvarelju, tempera barvah, tušu in zgani glini.

Razstavljeni dela obravnavajo snov iz NOB. Od 60 predloženih del je žirija izbrala za razstavo le 36 takih, ki so primerna za razstavo v počastitev 20-letnice vstaje.

Otvoriti so poleg avtorjev in številnih ljubiteljev likovne dejavnosti prisostvovali tudi predstavniki Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev, jeseniske družbene in politične dejavnosti, glavni direktor Železarne Jesenice, člani upravnega odbora Svobode Jesenice in drugi. Razstavje je v imenu Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Kranj otvoril tov. Resman, tolmačil pa jeseniski likovnik Cebulj. Ceprav so počitnice imata razstava mnogo občudovalcev, ki dajejo avtorjem zadruženo priznanje. Razstava bo odprta do 28. t. m. U.

Kulturni dom

Tovarna Stol je že pred nekaj leti finansirala gradnjo kulturnega doma na Duplici, ki so ga zgradili delavci s prostovoljnimi urami. V njem so opremili kino dvorano, sedaj pa je v njem še soba s televizorjem in pa knjižnica, s katero se delavci veliko okoriščajo.

Zaupni podatki iz druge svetovne vojne

Nemci in angleški vojvoda

Ameriški novinar William L. Shirer je objavil v pariškem tedeniku »Figaro Literaire« zanimiv sestavek o poskusih nacistov v drugi svetovni vojni, da se sporazumejo z vojvodom Windsorskim v času, ko je Hitler prizidal invazijo na otok. William L. Shirer se v tem članku sklicuje na podatke, ki jih je zbral po zapisih nemške obveščevalne službe. – Težko je namreč predpostavljati, da so vti podatki zgodovinsko točni, kajti pogosto so nemški obveščevalci stvari precenjivali.

Nemško – nacistično osvajanje Anglije ne bi bilo nič manj eurovo, kakor v drugih evropskih državah, če bi do tega prišlo. O tem govorijo številni podatki, ki so jih našli v nemških arhivih. – 9. septembra je povojnik nemške vojske Brauchitsch podpisal odločbo, ki govorí, da bodo »angleško možno prebivalstvo« od 17. leta do 45. leta starosti pregnali na prisilno delo na evropsko kopno. V Angliji bodo ostali samo moški, ki jih bodo potrebovali za delo na otoku. V tem smislu so izdali navodila povojnjemu Devetjaku in Sestnajstemu armadam, ki sta bili pripravljeni za izkrcanje. Niti v eni državi Nemci niso pripravili tako stroghih ukrepov zoper prebivalstvo, včetve Poljsko in Sovjetsko zvezo. Brauchitscheva odločba je imela naslov »Zapoved o organizaciji in delovanju vojne vlade v Angliji«. V teh nadaljih so dočeli vse podrobnosti. Služila so osnovnemu namenu, da omogočijo romanje na otoku. 27. julija je bilo postavljeni posebno »vojno gospodarsko povojstvo za Anglijo«, ki je dobro vsa pooblastila za sistematično ropanje. Vse stvari bi bili takoj zaplenjene, razen na potrebnnejši zalog hrane. Vsak Anglež, ki bi napeljal letak z vsebino, ki Nemcem ne bi bila všeč, bi bil postavljen pred zid. Enaka kazen zadele ljudi, ki ne bi predali orotja v radijskih sprejemnikov v 24 urah.

Pravo nasilje je imel organizirati šeble Himmler in SS skupine. O tem je skrbel znani Reich Sicherheits Haupt Amt (Center za varnost) pod vodstvom Heidricha. Človek, ki je dobil nalog, da neposredno nadzoruje dečo, je bil na »črni listi«.

Prvega avgusta je, kar je razvidno iz zaplenjenih arhivov, Göring dejal Heidrichu, naj začne z delom. SS in SD je imel nalog, da najprej obračuna s številnimi angleškimi društvami in organizacijami, ki so bile sovražno razpoložene proti Nemčiji.

Dne 17. septembra, na dan, ko je Hitler odložil izkrcanje v Angliji, je Heidrich postavil doktorja Sicksa na nov položaj.

Ze v avgustu je Heidrich organiziral šest »komandosov« za Anglijo, ki bi imeli glavna povojstva v Londonu, Bristolu, Birminghamu, Manchesteru in Edinburghu ali Glasgowu, v primeru, da bi Angleži spustili v zrak most Firth of Forth. Najprej bi morali na otoku postaviti »vlado nasilja« in zapreti vse tiste, ki so na »črni listi«.

predvsem zaradi pomanjkanja prostorov. Radovljiko prosvetno društvo »A. T. Linhart« sploh nima svojega doma, zato je začela dejavnost nekaterih sekicij močno upadati. Dramska sekacija je lani uprizorila samo eno mladinsko delo, medtem ko so delavška univerza, ljudska knjižnica in pevski oktet zabeležili prav lepe uspehe. – O kakršnikoli obliki klubkega življenja, ki naj bi igralo v našem kulturno-prosvetnem življenju glavno vlogo, pa sploh ni govor. Prav primera oblike klubov pa se je razvila v Podnartu, Kamni Gorici. Lancovem in Močnjem. Izobraževalne delu lahko pripisemo še nekaj poljudnoznanstvenih predavanj, ki pa jih je bilo premalo, da bi se lahko z njimi ponatali. Več uspeha so zabeležili razni strukovni tečaji.

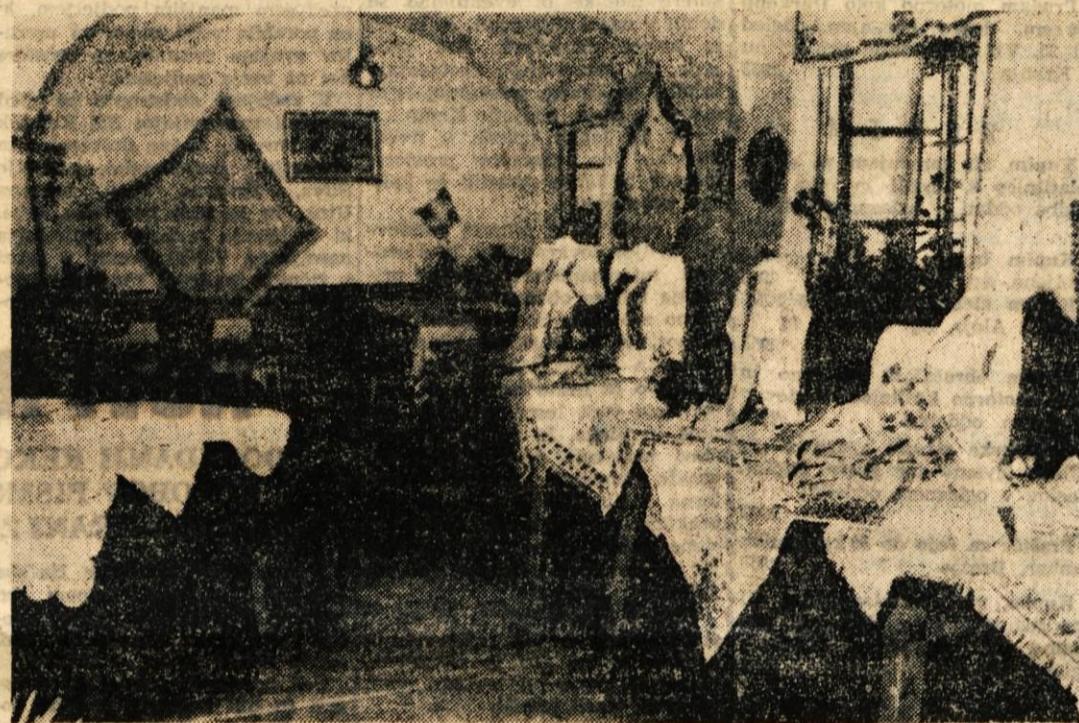
Podoben, morda malo manj zatočen primer, predstavlja Svoboda v Lescah. Vsa leta doslej je društvo gostovalo v tamčnem šolskem poslopju. Razvoj sole – prihodnje leto bodo namreč Lesce dobiti popolno osemljeno – pa zahteva za sistematično delo več prostora. To pa je tudi vzrok, da se bo morala Svoboda iz šolskega poslopja izseliti. Nekatere sekcije Svobode, n. pr. televizijski klub, knjižnica itd., domujejo

trenutno na »Zagi«. Vsekakor pa bo igralska skupina, ki je v zadnjih letih beležila lepe uspehe, prihodnjo sezono brez odra.

Svetlo plat izobraževalnega dela v radovljiski občini predstavljajo knjižnice. Ne kaže pa trdi, da se le-te pri svojem delu ne bore s težavami. Tu je mišljeno predvsem pomanjkanje primernih prostorov in pa prekromni knjižni zahodi. Iz te slednje težave si pomagajo na ta način, da knjižnice med seboj izmenjujejo knjige. – Bralcov zares ne manjka.

In še beseda, dve o delavških univerzah. Klub združitvi blejske in bohinjske občine z radovljiko, bosta delavški univerzi na Bledu in v Bohinju delovali tudi v prihodnje. Ze zaradi sestavljenih programov za prihodnjo sezono, jih ne bi kazalo ukinjati. Kaj bodo z njima ukrenili kasneje, bodo pokazale potrebe in trenutne razmere.

Na vprašanje, kako bo združitev občin vplivala na prihodnje na razvoj kulturno-prosvetne dejavnosti, pa tovarš Justin meni takole: »Uspeh bo odvisen predvsem od novega odbora občinskega Sveta Svobod, še bolj pa od pobud in pozivov do delovnosti članov posameznih kulturnih sekicij. S. S.

V Begunjah je te dni odprtia zanimiva razstava izdelkov pacientov iz oddelka delovne terapije. Zanimanje je toliko, da so bili razstavljeni predmeti že prve dni razprodani

diplomatski predstavniki v Spaniji in na Portugalskem obsegeli s tem načrtom, zlasti v kritičnem letu 1940.

SKRIVNOSTNA UGRABITEV

Po porazu Francije, junija 1940, je vojvoda Windsor, ki je bil član britanske vojne misije pri Vrhovnem poveljstvu francoskih oboroženih sil, podelil v vojvodino v Spanijo, da bi se izognil nemškemu ujetništvu. 23. junija je nemški veleposlanik v Madridu Ebenhard von Stohrer, z diplomatsko zvistvo poslal v Berlin naslednjeno brzjavko:

»Spanški minister za zunanje zadeve želi pojasnilo, kako naj postopek z Windsorskim vojvodom in vojvodino, ki bi morala na poti proti Lisabonu in Londonu danes priti v Madrid. Minister za zunanje zadeve smatra, da utemeljeno biti zainteresirani za stik z vojvodo in za njegovo zadržanje v Madridu. Prosim, pošljite takojšnja navodila.«

Ribentrop je naslednjega dne obvestil veleposlanika. Svetoval je, da bi Windsor zadržal v Spaniji vsaj dva tedna. Naslednjega dne, 25. junija, je Stohrer že odgovoril: »Spanški zunanjini minister je obljubil, da bo napravlil vse, kar je v njegovih močih, da zadrži oba Windsorska nekaj časa v Madridu.« Minister je poštel veleposlaniku, da se bo vojvoda vrnil v Anglijo pod pogojem, če bodo njegovo ženo sprehajali za člana kraljeve družine in če bo sam dobil kakšen boljši položaj. V nasprotnem primeru bo ostal v Spaniji, in sicer v gradu, ki mu ga je dodelila Francoska vlada.

Peter Fleming je v svoji znameniti knjigi opisal, da so bili Britanci pripravljeni na vse. Ce bi vsi drugi obrambni načrti padli v vodo, bi bili pripravljeni uničiti sovražna oporišča s strupenimi plini, ki bi jih odvrnila nizko leta letala.

Bolj zabavna kot resna je zgodba o nemškem načrtu, da bi ugrabil Windsorovega vojvodo in vojvodino. Ta zgodba je značilna in grotesna za voditelja Tretjega Reicha v času, ko so bili navajeni blesteči zmagi. Z ugrabljivo vojvode je želel Hitler doseči sklenitev miru z Veliko Britanijo. To nenavadno zgodbo so odkrili v arhivu nemškega zunanjega ministra, opisana pa je v spominih Waltera Schellenberga, mladega šefa SS in SD, ki je bil dolochen, da to nalogu opravi.

Zamisel tega načrta – je dejal Ribentrop zaupno Schellenbergu – prihaja od Hitlerja. Nacistični minister zunanjih zadev je sprejel to idejo z velikim zavdušenjem. Precej časa so bili

– Prepričan je, da je zapisal poslanku, da bi se vojni izognili, če bi slučajno ostal na angleškem prestolu. Pravi, da je odločen zago-

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ

Dnevnik taboriščnega zdravnika

Na dvorišču stoeče grške žide pobijejo do poslednjega moža. Nekaj se jih skušajo rešiti z begom. Ti padaajo pri vratih.

Nenadoma še ena, še močnejša eksplozija. Streha krematorija III se s truščem sesede. Štirje z ekrazitom napolnjeni železni sodi so eksplodirali in spremenili ogromno poslopje v ruševine.

Pod ruševinami leže pokopani možje »Posebne komande«. Nekaj jih je še živih in ti se skušajo še braniti, drugi dvigajo roke.

Toda vse brez izjeme pobijejo.

Cez kratek čas pripeljejo nazaj iz barake tistih 100 ogrskih Židov ter jih postrele.

Detonacije v krematoriju III so vzbudile krematorij I do viška.

V prvih trenutkih ne ve nihče, kaj se je zgodilo. Kurjači so popustili peči in razpravljajo v kotu dvorane o dogodkih. Čez nekaj sekund pridivja k njim esesovski stražar. Ves razkažen vpraša višjega kurjača, zakaj njevi ljudje ne delajo. Ker ga odgovor ni zadovoljil, je pograbil debel kol in začel divje udrihati po kurjaču. Toda kurjač je bil najmočnejši mož v »Posebni komandi«. Zazibal se je sicer, toda padel ni, zardel je kot škrat, nato pa izdrži izza škorja dolg, oster nož in ga zasadi esesovcu v prsi. Takoj pograbita dva kurjača esesovca, ki se je zgrudil na tla in ga vržeta v peč. — V dvorani za zažiganje se vname silovito strelenje. Možje »Posebne komande« padajo na gosto, pa tudi esesovci imajo precej mrtvih in ranjenih.

Preostali esesovci se umaknijo pred vrata krematorija in se nato priključijo četi, ki je prišla na pomoč.

To mi je povedal »piper«, ostalo sem videl sam.

Tistih dvanajst, ki se jim je beg posrečil, pripeljejo ponoči nazaj. Sicer so prebrodili Vislo in prišli na drugi breg, tam pa so padli v roke esesovskemu oddelku.

Popolnoma izčrpani so se zatekli v poljsko hišo in bili prepričani, da so tam na varnem, toda gospodar hiše je šel k esesovcem in jih prijavil. Vseh dvanajst so prijeli...

V postelji sem že in skušam zaspati, ko me naenkrat vznemiri strelenje. Ko poneha, se bližajo mojim vratom težki koraki. Dva esesovca vstopita, vsa krvava sta po obrazu. Dvanajst zajetih mož »Posebne komande« se je divje branilo. Z rokami so se lotili stražarjev, hoteč jim iztrgati orožje. Svedeo so vseh dvanajst takoj ustelili. Molče moram ubogati, ko mi velita, naj takoj vstanem in se lotim čiščenja in obvezovanja njunih ran.

Globoko me je presunilo, da so moji tovariši končno le morali umreti. Zaman so bile vse žrtve. Niti enemu se ni posrečilo pobegniti iz tega pekla, da bi povedal svetu, kaj se v Auschwitzu godi.

Kasneje zvem, da so poročila o uporu vendarle prodrla v svet. Zaporniki, ki pridejo v stik z zunanjimi delavci, so jim povedali o uporu. Ti so seveda takoj nesli vest dalje. Pa tudi esesovci niso povsem molčali. Tudi oni so pripravili o uporu, edinem, ki se je kdaj povajil v koncentracijskem taborišču Auschwitz.

Po nemirni noči se zbudim zjutraj ves raztopen. Moji živci so tako prenapeti, da me moti celo šepet mojih treh sostanovalcev in njihovi koraki.

Silno potrt grem s tovariši v obdukcjsko dvorano. Skozi dvorano za sežiganje gremo. Betonska tla so že špet snažna. Do poznih polnočnih ur so požigali naše tovariše. — Zdaj ognji, že ugašajo in širijo le še malo toplotne.

Trideset mož na novo izbrane »Posebne komande« sedi sklonjenih glav v predobi. Krvava tragedija, ki so jo doživelji v prvih urah svojega bivanja v krematoriju, jih stiska za grla. Toda to stanje bo trajalo le nekaj dni. Potem bodo v žganju našli tolažilno sredstvo za vse tegobe. Kdo pije zadostne količine te medicine, ta je v nekaj dneh ozdravljen krematorijske bolezni. Preteklost se pogrezne v neznanske daljave, sedanost izginja v megli, prihodnosti ni zanje nobene več.

»Novi« si oblečajo lepo, snažno obleko, ki so jo v taborišču tako pogrešali, umivajo se lahko, kolikor hočejo, ne manjka jim niti mila, celo brisače imajo. — Človek, kaj hoče še več!

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

vornik mirnega sporazumevanja z Nemčijo. Vojvoda kratkomalo smatra, da bodo zračni napadi prisilili Anglijo k pogajjanju.

To poročilo je prisililo arogantnega nemškega ministra za zunanje zadeve, da s svojega posebne vrake poslje »zelo nujen in zaupen brzjav« nemškemu veleposlaniku v Madridu, in to po nemoči istega dne. Minister je poštel veleposlaniku, da se bo vojvoda vrnil v Anglijo pod pogojem, če bodo njegovo ženo sprehajali za člana kraljeve družine in če bo sam dobil kakšen boljši položaj. V nasprotnem primeru bo ostal v Spaniji, in sicer v gradu, ki mu ga je dodelila Francoska vlada.

Občanom Kranja

Politične in družbene organizacije občine Kranj pozivajo vse krajevne odbore, osnovne organizacije, kmetijske zadruge in druge organizacije, a preko teh vse občane, da letoski osrednji eblinski manifestaciji v počasju 20-letnice revolucije dajo čim večji poudarek. Organizirajo skupne krajevne žabe, združite vse prebivalce v delu za očiščevanje in krasitev sicerne vasice in domačije in zagotovite množično udeležbo na veliki proslavi v nedeljo v Kranju!

MALI OGLASI

PRODAM

Televizor -Telefunken- ugodno prodam. Telefon 26-06 2881
Prodam moped Moskvitko skočaj nov. Strahinj 60, Naklo 2886

IZVRSTNI TRŽASCI VAMPPI
IN SOČNI GOLAŽ VSAK DAN V
HOTELU EVROPA KRAJN

Prodam BMW 250 ccm skoraj nov. Senčur 264 2837

Prodam električni kuhalnik na 2 pokriti plošči. Marenčič Marija, Vodopivec 7, Kranj 2927

Prodam kravo, ki bo čez 1 mesec teletila. Sp. Duplje 51 2928

Prodam večjo končino suhih butar. Moše 23, Smlednik 2929

Seme rdeče detelje »inkarnatke« dobite pri Cvenkelj Aloju, Ljubno 2930

Prodam dobro kravo na brištu, ki bo petič teletila. Sred. Bitnje 9 2931

Prodam zelo dobro ohranjeno Vespo. Ježetova 26, Kranj 2932

Po nizki ceni prodam lepo zazidljivo parcele 993 m² v Križah. Informacije daje Verbič, Križe 2933

Prodam evetoč oleander v Kraju. Cena nizka. Naslov v oglašnem oddelku 2934

Prodam puhalnik za seno. Požen 4 2935

Prodam 2 pletena stola in okroglo mizo za verando. Naslov v oglašnem oddelku 2936

Prodam kultivator in kravodo mlekarico po izbiri lahko s telem. Sp. Brniki 65 2937

2 konjski opremi prodam za 120.000 din. Naslov v oglašnem oddelku ali podružnici Jesenice 2938

Prodam globok otroški vozilek. Zupan Marija, Šošičeva 5, Kranj 2939

Prodam dobro kravo na brištu, ki bo petič teletila. Sred. Bitnje 9 2940

Prodam odvojeno zelo dobre hruščeve mošte. Ljubno 2941

Prodam odlično ohranjeno motor DKW 250 ccm tip 1953. Novak, Prebačevo 12, Senčur 2941

Prodam ovoce bele barve staro 1 leto. Podreča 42 2942

Prodam zazidljivo parcele v Cirčah. Naslov v oglašnem oddelku 2943

Prodam smrekove deske. Naslov v oglašnem oddelku 2944

Prodam 2 oleandra. Na Skali 5, Kranj 2944

Prodam mlatinico s tresenom in reto. Brniki 68 2945

Prodam kravo s teličkom, ki je tretje telila. Zg. Brniki 35 2946

Prodam 4 trdelna okna popoloma nova. Naslov v oglašnem oddelku 2947

Prodaj: seme rdeče detelje Inkarnatko». Pr. Polica 18, Črnik 2948

Prodam čisto semensko rdeče detelje. Sp. Brniki 44 2949

Prodam 1 leto starega bikea simentalske pasme in telico od dobre mlekarice, ki bo v kratkem teletila. Sp. Brniki 60, Cerknje 2950

Prodam obračalnik in puhalnik za seno. Kern Miha, Sred. vas 48, Senčur 2951

Ugodno prodam avto Fiat 1500 po delih: motor, 6 kompletnih kolcev, 5,50×15 z rezervnimi gumami, akumulator, menjalnik itd. ali cel avto. Naslov v oglašnem oddelku ali podružnici Jesenice 2952

Prodam motorno kolo Dürkopp 200 ccm, dobro ohranjen. Ogled od 25. VII. 1961 dalje pri Jelenu v Kranju 2953

Prodam obračalnik in puhalnik za seno. Kern Miha, Sred. vas 48, Senčur 2951

KUPIM

Kupim ali zamenjam za deske mlatinico s tresali in reto. Po nujne oddati v oglašnem oddelku 2955

Kupim brane - lahko malo rabiljene. Sp. Duplje 51 2956

Kupim električni motor 5 KM. Blaznik Alojz, Zg. Besnica 78 2957

Kupim obračalnik za seno in malo motorno kosišnico. Naslov v oglašnem oddelku 2958

Cevljarske stroje: »Aputz« in »Fleks šivam« ter preše kupim. Naslov v oglašnem oddelku 2959

Prašiče za rejo do 50 kg kupim Janhar, Brezje 2960

Kupim vseljivo stanovanje ali enodružinsko hišo. Pisemne ponudbe pod »Gotovina« oddati v oglašnem oddelku 2961

OŠTALO

Stranke obveščam, da bom imel zaradi rednega legevog dopusta v zadnjem delu v času od 1. do 15. avgusta. Zlatar Rangus 2962

Posestvo z vsem inventarjem velikosti 5 ha dan v najem. Hiša vseljiva. Sp. Veterno 4, Križe 2963

Sprejmem dimnikarskega vajenca. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Arh Stanko, dimnikarstvo, Kamnik 2964

Preklicujem mesečno avtobusno vozovnico Kranj-Bela na ime Mavec Stane 2965

Podpisani Zupančič Avgust, Stari dvor 72 preklicujem izrečenje žaljivke proti More Cvetki in se ji zahvaljujem za odstop od tožbe 2966

Našel sem psa voljaka črno barve. Cesta na Klanc 22, Kranj 2967

Iščem žensko, ki bi po službi pomagala v gospodinjstvu. Nujno hrano in stanovanje. Novak, Prebačevo 12, Kranj 2968

100.000 din nagrade dam tistemu, ki mi preskrbi enosobno stanovanje v Kranju. Velkovrh Rado, Jezerška 5, Kranj 2969

Dne 22. julija sem izgubil dežarne v letnem klinu. Poštenega najditelja prosim naj jo proti nadgradi vrne na naslov: Miklavčič Andrej, Tupalice II, Predvor 2970

Avtomobilisti, motoristi. Preklepe za sedeže vseh vrst avtomobilov in motorjev. Vam hitro in lepo izdelala Bohorič, Gregorčičeva 1, Kranj 2971

Obveščam cenjene stranke, da sem presebil svoj frizerki salon iz Titovega trga št. 2 na Titov trg št. 10 nasproti glavne cerkve. Za nadaljnji obisk se priporočam. Simunac Božo, frizer, Kranj 2972

Obveščam cenjene stranke, da sem presebil svoj frizerki salon iz Titovega trga št. 2 na Titov trg št. 10 nasproti glavne cerkve. Za nadaljnji obisk se priporočam. Simunac Božo, frizer, Kranj 2973

Duplica: 26. julija ameriški film COWBOY ob 18. uri, 27. julija isti film ob 20. uri

Slofja Loka »Predilec«: 28. julija angleški film POT V VISOKO DRUZBO

Franc KALAN

Na njegovo prerano zadajo pot ga bomo spremili 26. julija ob 10. uri izpred hiše žalosti v Zaglogu pri Gošniku na pokopališču v Gorici.

Zaluboči: žena, hčerka in sinovi z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in brata

LOJZETA SENKA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencov, vsem, ki so nam izrazili sožalje in nam stali ob strani. Posebno še Tomski Novak za njen trud, vsem sosedom in kolektivom opelkave Bobovik. Najlepša hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zaluboči: žena, hčerka in sinovi z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in brata

ANDREJA SAJOVICA, posestnika

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in nam pomagali v teh težkih dneh. Posebna zahvala dr. Sajovicu, pri Mariju in Branštetarju in ostalem bolniškemu in strežnemu osebju bolnične na Jesenicah za srčno lajšanje bolečin.

Takša za cesti sklad ostane neizpremenjena in se plačuje po obstoječih predpisih. Lastniki motornih koles lahko vplačajo takšo po tar. postavki št. 61. ZUT v stavbi OBLO Kranj. Tavčarjeva 43/I soba 16 v določanskem času ne glede na vrstni red registracije, takoj po objavi v Glasu.

Oddelek za občo upravo in notranje zadeve

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in brata

LOJZETA SENKA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencov, vsem, ki so nam izrazili sožalje in nam stali ob strani. Posebno še Tomski Novak za njen trud, vsem sosedom in kolektivom opelkave Bobovik. Najlepša hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zaluboči: žena, hčerka in sinovi z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in brata

LOJZETA SENKA

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencov, vsem, ki so nam izrazili sožalje in nam stali ob strani. Posebno še Tomski Novak za njen trud, vsem sosedom in kolektivom opelkave Bobovik. Najlepša hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zaluboči: žena, hčerka in sinovi z družinami ter ostalo sorodstvo

OBVEŠCEVALEC

Nazoren prikaz dejavnosti kamniških podjetij

Velika gospodarska razstava

V okviru praznovanj 20-letnice vstaje in 15-letnice osvoboditve je v Kamniku odprt velika gospodarska razstava na kateri sodeluje okoli 20 podjetij iz celotne kamniške občine. V vseh prostorih gimnazije je prikazana dejavnost kamniških podjetij ob osvoboditve do sedaj.

ObLO Kamnik se je že lansko leto odločil, da bo v letošnjem jubilejnem letu na ta način prikazal celotno kamniško industrijo in je v ta namen imenoval poseben pripravljalni odbor, ki se je z vso resnostjo lotil reševanja da načrtovana razstava dosegne celotno razširitev.

»Vedno je vredno je to, da proizvodnja kaolinov in keramikov na razstavi v letu raste in vendar delavci pri tem uporabljajo iste stroje kot pred 15 leti,« mi je navdušeno razlagal tovarš Jagodic.

»V drugem nadstropju so izdelki manjših podjetij: Alprem razstavlja svoje izdelke za opremo samopostežnih trgovin; Tekstilni inštitut Modelit v Šentjanu razstavlja svoje tekstilne izdelke; Ustrela razstavlja izdelke iz šivilske, cevljarske, tapetarske in mizarske stroke; občudovanje pa so tudi sveči, ki jih je izdelal Streljanec po Plečnikovi zamisli.«

Ko sem tov. Jagodica vpravšala, kateri paviljon njenu najbolj učaja, mi je odgovoril:

»Nikakor se ne bi mogel odločiti. Pohvalno pa je zlasti to, da so vsi paviljoni lepo urejeni in tu velja še posebna pohvala predvsem manjšim podjetjem, ki so porabila večji napor za ureditev svojega razstavnega prostora kot pa večji podjetja.«

V zadnjem nadstropju pa med drugimi razstavlja: KZ Kamnik in Komenda, Sadna drevesnica in vrtnarstvo, gospodarsko podjetje Silva, Tovarna Svit, tovarna Utok, tu je tudi turistična soba, ki prikazuje maketo planinskega naselja na Veliki planini v zvezi z žičnico in drugi razstavnimi prostori. Interesantni so zlasti mo-

derni izdelki tovarne Titan (električna mesoreznicna), tovarne Kovanga orodja, ki je pred kratkim prešla iz starih izdelkov na proizvodnjo kolencastih cevi in drugih modernih izdelkov. Največ obiskovalcev pa pozorno ogleduje izdelke in prikaz bengaličnih izdelkov podjetja Kamnik.

Ko sva si ogledala razstavo mi je dejal, da ne smem pozabiti pojaviti dobre postrežbe v restavraciji Planika, ki posluje v času razstave v spodnjih prostorih gimnazije. Ker sem ga verjetno pogledala bolj dvomljivo, me je povabil, naj se sama prepričam. Priznam, ni se zmotil! Nadaljevala sva pogovor.

»Ali razstavljeni izdelki tudi prodajate?«

»Omenil sem že, da razstava ni komercialnega pomena in torej razstavljenih izdelkov ne prodajamo!«

»Koliko računate da bo obisk?«

»Omenil sem že, da razstava ni komercialnega pomena in torej razstavljenih izdelkov ne prodajamo!«

»V zadnjem nadstropju pa med drug

Industrija platnenih izdelkov

Jarše – pošta Domžale

Vas vabi, da si ogledate njen paviljon na letošnjem Gorenjskem sejmu. Tam boste po močno znižanih cenah lahko kupili tudi priznane izdelke Industrije platnenih izdelkov – Jarše.

Ob občinskem prazniku kamničanov vsem delovnim ljudem iskreno čestitamo!

TOVARNA USNJA

Kamaik

vam nudi najkvalitetnejše izdelke iz svinjskega usnja!

Ob občinskem prazniku vsem občanom iskrene čestitke!

TOVARNA PREŠITIH ODEJ

ODEJA

IN

Tapetništvo

ŠKOFJA LOKA

Na Gorenjskem sejmu bomo prodajali vse naše izdelke, to je prešite odeje vseh kvalitet po zelo znižanih cenah z 20% popustom. Zato nas obiščite v našem paviljonu in dobro boste postreženi! Razen tega obveščamo vse prebivalce, da delamo usluge vsak dan do 30. avgusta letos. — Se priporočamo!

Ob jubilejni obletnici Dneva vstaje in 1. avgustu - kranjskem občinskem prazniku iskreno čestita delovnim ljudem kolektiv

Izdelujemo vse vrste polne, votle in stropne opeke ter betonske elemente
Vse informacije o dobavi dobijo interesenti na upravi podjetja — Kranj, Sejmišče 4-1, tel. 24-18

KRANJSKE OPEKARNE KRAJ

Krasoprema

DUTOVLJE

(prej „Mizarstvo“ Divača - Primorska) tel. Dutovlje 6

- izdeluje v svojih delavnicah v Divači in Dutovljah vse vrste furniranega pohištva najboljše kakovosti.
- Nudimo: spalnice s štiridelno in trodelno omaro, kombinirane omare tipa „Reka“, „Reka“ 2-2, „Breda“ in drugo pohištvo.
- Posebno znane so naše štiridelne spalnice „Kras“
- Vabimo tudi vas, da si ogledate naše izdelke na „Gorenjskem sejmu“ v času od 28. julija do 8. avgusta 1961!

Naše izdelke bo na sejmu prodajalo znano trgovsko podjetje „Murka“ - Lesce

Pomite! Kadar želite kupiti solidno in trajno pohištvo, tedaj ne pozabite na izdelke renomiranega podjetja „KRASOPREMA“ Dutovlje, ki jih dobite v vseh trgovinah s pohištrom!

Neresno poslovovanje blejskega „Avtoservisa“

IZHOD: PODJETJE NAJ PREVZAME TRANSTURIST IZ ŠKOFJE LOKE

— Zračnica mi je počila. Prosim, če bi mi jo zakrpal? — je prosil neki gost dežurnega pri »Avtoservisu« Bledu.

— Nak, danes je vendar nedeljalje odvrnil dežurni, ki se mu odčinil dalo delati. Zato je pokazal le prostor, kje lahko gost sam zakrpa zračnico, čeprav je bil pripravljen plačati uslugo.

Gost iz tujine bi rad menjal olje v osebnem avtomobilu. Toda kaj hitro je odkuril, ko je videl, kaj z vozilom počenja uslužbenec »Avtoservisa«. Gost ni nikomur več dovolil, da bi se še pritaknil avtomobila, saj ga je prejšnji uslužbenec z nekaj prijemni že vsega popačal, »luknje za olje pa še ni našel.«

Nek uslužbenec pa je prevrnil lotilo novih nalog. Izhod pa bi bil precej težko naložen kamion z v tem, da bi sedanj »Avtoservis« vredčami. Zamenjati bi moral letni skupaj z vsemi pogoje in tudi pripravljen organizirati na Bledu takšno servisno službo. In vse je že kazalo, da bo do te zdržljivosti tudi prislo, ko se je temu uprl delovni kolektiv »Avtoservisa«. Le-ta pristane na zdržljivost z ljubljanskim podjetjem SAP, ker med obema podjetjema že obstaja precej zastrel predlog zdržljivosti. Ta predlog pa je že v svoji osnovi zagrešen in ne daje nikakršnega upanja, da bi bilo dosedanjih neresnosti konec. To-rej se delovni kolektiv zavzema za takšno poslovovanje, ki je že dolje bolj škodljivo kot pa koristilo blejskemu turizmu. Tega pa vsekakor vsaj blejski turistični delavci ne smejno dopustiti, v kolikor se problema z vso prizadetnostjo ne bodo lotili tudi drugi.

n. n.

Vee to so samo drobci neresnosti, ki jih bo morda vendarle konči. Ker se kolektiv doslej sam ni lotil odpravljanja pomanjkljivosti, skratka neresnega poslovanja (direktorja podjetja v podjetju skoraj ni, se bodo morali tega problema lotiti drugi).

O dosedanjem poslovovanju »Avtoservisa« sta že razpravljala Svet za gospodarstvo pri ObLO Radovljica in Mestni odbor Bledu. Člani teh organov so si edini, da je treba »Avtoservis« bistveno reorganizirati. Njegovo dejavnost je treba usmeriti na servisno službo za osebna vozila, spričo vse večje tovrstnega prometa na Bledu. Takšno službo pa s kadrom, ki je sedaj v »Avtoservisu« prav gotovo ni moč reorganizirati, razen tega pa podjetje doslej tudi ni ustvarilo sredstev (čeprav bi jih lahko), s katerimi bi se lahko

Nova stanovanja

Podjetje »Kamnik« iz Kamnika bo v letošnjem letu zgradilo stanovanjsko poslopje, v katerem bo skupaj 20 stanovanj. S to gradnjo bodo vsaj nekaj omilili stanovanjsko stisko.

Istočasno pa tovarna gradi tudi montažne hišice v Vrhpolju, in to za tiste družine, ki se morajo izseliti iz graščine na Zaprticah.

S. J. Besnica

VPRASANJE: Pred približno 100 leti so vaš predniki pridobili gozdno parcele z razdelitvijo. Sekali ste gozd in nihče ni ugovarjal, da meja, ki ste jo imeli za pravo ni prava. V zemljiških knjigah je vaša gozdna parcela precej manjša kot v resnici. Zdaj

vas sosedka toži. Sprašujete ali bo s tožbo uspeha?

ODGOVOR: Zoper tožbo sosedje boste lahko ugovarjali, da ste sporni del gozda pridosevrali, nad pogojem, da je bila posest nad gozdom zakonita, se pravi da se opira na neki pravni temelj, ki je potreben za pridobitev lastniške pravice. Podan mora biti veljavlen pravni naslov, recimo kakšna odločba državnega organa. Razen tega ste morali biti v debri veri, da je stvar, ki jo posedujete dejansko vaša last. Če so podane vse naštete okoliščine lahko s pridosevranjem pridobite lastniško pravico. Nepremičnine (zemljišča) se pridosevrujejo v 30 letih, in sicer ne samo tedaj, če je dejanski posestnik nepremičnine vpisan kot lastnik v zemljiški knjigi, marveč tudi tedaj, če je nepremičnina (zemljišče, gozd) vpisana v zemljiški knjigi na drugega.

TRGOVSKO PODJETJE Elita KRAJ

razstavlja in prodaja na XI. Gorenjskem sejmu v Kranju - na razstavišču v tekstilni šoli:

■ kvalitetne pletenine renomirane tovarne RAŠICA, Ljubljana in izdelke lahke modne konfekcije podjetja SAVREMENA ŽENA, ZAGREB
■ Nudimo vam ugoden nakup po tovarniških cenah!
Obiščite naše trgovine v mestu!

Ob 28. juliju - občinskem prazniku Radovljicanov

pošiljajo vsem delovnim ljudem iskrene čestitke z željo, da bi imeli v prihodnje še več delovnih uspehov

Občinski ljudski odbor Radovljica in vse možične organizacije

ZA OBISKOVALCE GORENSKEGA SEJMA POPUST NA AVTOBUSIH

KRANJ — Kot so nam sporočili z Uprave Gorenjskega sejma bosta avtobusni podjetji »Avtopromet« Kranj in »Transturist« iz Škofje Loke uvedli za obiskovalce XI. Gorenjskega sejma 25% popust na vseh avtobusnih progah teh dveh podjetij. Popust bo trajal ves čas sejma, in sicer od 28. julija do 8. avgusta.

Počitniški dom cestarjev

Uprava cest iz Ljubljane je poskrbela, da bodo tudi cestarji le-po preživeli dopust in je zato odpela svoj počitniški dom v Savudriji. Ta sedaj posluje v splošno zadovoljstvo vseh članov omenjene podjetja. V neposredni bližini pa je še več počitniških domov najrazličnejših podjetij z Gorenjske. Vsekakor je treba pozvali tudi prizadevanje podjetja, da bi imeli možnost letovanja vsej člani, saj je dnevni premis zelo nizek; celodnevna oskrba stane samo 350 dinarjev za osebo.

